

Biblioteka
SVILA I SATEN

Urednica
Tea Jovanović

Naslov originala
Anne Golon
“ANGELIQUE ET LE ROY”

Copyright © by Anne Golon
Copyright © 2015 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-438-3

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštapavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2015.

AN GOLON

Andelika

ANĐELIKA I KRALJ

TREĆA KNJIGA SERIJALA

S francuskog preveo
Vladimir D. Janković

**Čarobna
knjiga**

Prvi deo

DVOR

1.

Anđelika je sanjara, lako uznemirena radosnim zamislima, kao devojčurak uoči Božića. Dvapat je ustajala da upali sveću i da osmotri dve svečane haljine koje je bila spustila na fotelje kraj svog kreveta, haljine koje će sutradan obući za kraljevski lov i bal koji će potom uslediti. Haljinom za lov bila je vrlo zadovoljna. Sama je objasnila krojaču kako da bisernosivi baršunasti prsluk napravi po muškom kroju, tako da dodatno istakne fine obline jedne mlade žene. Veliki musketarski šešir bio je bele boje, sa snežnobelom kićankom od nojevog perja. Ono što se, međutim, Anđeliki najviše sviđalo bila je kravata. Novi modni detalj na koji je ona mnogo računala u nastojanju da skrene na sebe pažnju i izazove znatiželju velikih dvorskih dama. Dugo je oklevala pred ogledalom, izmenjala je barem deset kravata, među kojima i najlepše komade koje joj je vlasnik *Zlatnog kovčega* poslao, da bi naposletku odlučili da traku veže „po konjanički“, s tim što je traka bila veća od onih kakve obično nose muškarci. Procenila je, naime, da uz njeno žensko lice neće dobro ići krut okovratnik lovačkog prsluka. Taj komad sivobelog ispod brade davao je celom njenom izgledu pečat ženstvenosti.

Ponovo je legla, pa počela da se prevrće po krevetu. Palo joj je prvo na pamet da uzme zvonce i pozove poslugu, da joj donesu čaj od vrbene, da se uspava. Morala bi da odspava barem nekoliko sati, jer čekao ju je naporan dan. Sastanak pred polazak u lov bio je zakazan za kasno prepodne, u šumi Fos-Repoz. Kao i sve kraljeve zvanice koje su polazile iz Pariza, i Anđelika je trebalo da krene u ranu zoru, kako bi se u rečeno vreme susrela s kočijama što do Volovskog raskršća dovoze kraljevsku svitu. Na tom mestu, usred šume, nalazile su se staje gde su povlašćeni unapred slali jahaće konje.

Tako su životinje još bile sasvim sveže kad krenu u lov na jelena. Toga dana Anđelika se postarala da tamo, u pratnji dvojice slugu, pošalje svoju dragocenu ždrebicu Ceres, čistokrvno špansko grlo koje je platila deset hiljada franaka.

Ustala je i ponovo osvetlila sobu. Nema zбора: njenoj balskoj haljini nema ravne. Sašivena je od ognjeno-ružičastog satena, s ogrtačem boje „zore“ i prsnim delom izvezenim finim cvetovima od ružičastog sedefa. Što se ukrasa tiče, opredelila se za ružičaste bisere. Za naušnice u obliku grozda, pa u tri niza za vrat i ramena, a na glavi dijadema u obliku polumeseca. Sve je to nabavila kod jednog draguljara koji joj je bio posebno drag zato što joj je pričao o toplim morima odakle to biserje potiče, o dugim pregovorima, teškim procenama i beskrajno dugom putu koji ono prevaljuje sakriveno u svilenim vrećicama koje prelaze iz ruku arapskih u ruke grčkih, a potom venecijanskih trgovaca. Trgovac je umeo da upetostuči njihovu vrednost, upućen u veštinu kako da svakom biseru pripíše jedinstvenu vrednost i u kupcu probudi utisak da su ti dragulji zacelo oteti iz božanskih vrtova. Uprkos čitavom bogatstvu koje je morala da utroši da bi biseri prešli u njeno vlasništvo, Anđelika sebi nije uopšte dozvolila ono mučno preispitivanje kakvom se obično prepuštamo posle previše smelih kupovina. S oduševljenjem je posmatrala to biserje koje je, uvijeno u beli baršun, počivalo na njenom noćnom stočiću.

Nikako nije mogla da se zasiti svih tih lepih i skupocenih predmeta koje je život mogao da joj pruži. Ta žudnja za posedovanjem bila je neka vrsta naknade za duge godine nemaštine koje su bile za njom. Nekim čudom, nije ni ta naknada stigla prekasno. Još je za Anđeliku bilo vremena da se okiti najlepšim nakitom, da se odene u najraskošnije haljine, okuži se lepim nameštajem, zavesama i ukrasima iza kojih su stajale zanatlje od ugleda. Sve je to bilo veoma skupo, ali i probrano, jer Anđeliku je krasio ukus iskusne, ali ne i blazirane žene.

Životni elan joj je ostao neokrtnjen. Ponekad ni sama nije mogla čudu da se načudi, i u potaji se zahvaljivala nebesima što je iz svih iskušenja izašla netaknuta. Naprotiv, duh joj je ostao mladalački.

Imala je više iskustva nego većina mladih žena njenih godina, a bila, pritom, manje razočarana. Život joj je bio prošaran tananim, čudesnim užicima, kakva poznaju deca. Ako čovek ne spozna glad, može li uopšte uživati kad zagriže komad toplog hleba? A ako neko bos hoda pariskim ulicama, da bi jednoga dana došao u posed ovakvih bisera – nema li ta osoba puno pravo da sebe smatra, recimo, najsrećnijom ženom na svetu?

Ona opet dunu u sveću, pa leže na finu posteljinu što je mirisala na peruniku, i opruži se razmišljajući: „O, kako je lepo biti bogata, a uz to i mlada i lepa žena!“

Nije dodala: „i poželjna“ – jer to je odmah podseti na Filipa, i njena radost zgasnu, kao kad nebom prođe taman oblak.

Uto joj se dubok uzdah ote iz grudi.

– Filipe!

Gde li su granice prezira koji on prema njoj gaji? Anđelika se priseti dva meseca proživljena u novom braku s markizom od Plesi-Belijera, i čudnovatih okolnosti usled kojih se našla saterana u ćošak, a sve njegovom krivicom. Dan pošto je bila primljena u Versaju, dvor se vratio na Sen-Žermen, a ona je morala natrag u Pariz. Logično je bilo očekivati da će se nastaniti u vili svoga muža u predgrađu Sent-Antoan, ali kada se posle mnogo kolebanja tamo zaputila, dočekala su je zatvorena vrata. Pripadnik švajcarske straže joj je rekao da je njen gospodar krenuo za kraljem i dvorom, a da u vezi s njom nije izdao nikakva naređenja. I tako je mlada žena bila primorana da se vrati u svoju palatu Botreji, koja je odranije bila u njenom vlasništvu. Otada živi tamo, čekajući novi poziv od kralja, posle čega bi mogla da pronađe svoje mesto na dvoru. Ali nikakvog poziva nije bilo, i ona se sve više i više brinula, sve dok joj jednoga dana gospođa Montespan, koju je srela kod Ninon, nije rekla:

– Šta je to s vama, draga, gubite li vi to razum? Treći put vas, evo, kralj pozvao, a vi se ne odazivate. Te blago povišena temperatura, te kiselina u želucu, te bubuljica na nosu koja vam kvari lepotu pa se ne usuđujete da se pojavite. Jadni su to izgovori, i pritom takvi da ih kralj ne može uvažiti, jer on se užasava bolesnika. Odvratićete ga od sebe.

I tako je Anđelika doznala da je kralj molio njenog muža da i nju povede sa sobom na razne svetkovine, ali da ovaj ne samo da je o tome nije izvestio već ju je izvrgao ruglu u vladarevim očima.

– U svakom slučaju, upozoravam vas – reče na kraju gospođa Montespan – da sam rođenim ušima čula kako kralj govori markizu od Plesija da želi da i vi učestvujete u ovom lovu u sredu. „I potrudite se da se gospođa Plesi-Belijer ne ogлуši i ovoga puta zbog zdravstvenih tegoba o izraze naše pažnje“, dodao je kralj vidno ozlovoljen, „jer u protivnom ću joj ja lično poslati pismo u kojem ću je posavetovati da se vrati tamo odakle je došla.“ Sve u svemu, vi ste sada na ivici nemilosti.

Potpuno poražena, a potom van sebe od besa, Anđelika je vrlo brzo smislila plan kako da se izvuče iz ovog kompromitujućeg položaja. Pojavila se sama na dogovorenom mestu pred polazak u lov i tako stavila Filipa pred svršen čin. A ako je kralj nešto bude pitao, pa dobro sad, reći će mu istinu. Filip pred kraljem neće smeti ništa da porekne. U najvećoj tajnosti dala je da joj sašiju nove haljine, poslala ždrebicu i organizovala polazak kočijom sutradan u zoru. Zoru koja će svanuti ubrzo, a da Anđelika pre toga oka neće sklopiti.

Najednom, njen maleni oštrodlaki pinč Hrizantema, koji je sklupčan ležao ispod pokrivala, sav uzdrhta, a onda se naglo uspravi, pa poče da laje kao da ga deru. Anđelika ga dohvati i privi uza se, pod ćebad, naredivši mu da umukne. Životinjica je nastavila potmulo da reži, sva trepereći. Pristala je da se utiša na nekoliko časaka, a onda opet poskoči, kevući prodorno.

– Šta je bilo, Hrizantemo? – upita mlada žena razdraženo. – Šta se dešava? Čula si miševe?

I ona joj rukom zaklopi gubicu, pa sama načulji uši ne bi li čula šta je to toliko uzrujalo psa. Neki jedva čujan zvuk, čiji izvor u tom trenutku nije mogla da odredi, dopre do nje. Bilo je to kao da neki predmet klizi po uglačanoj površini. Hrizantema je režala.

– Smiri se, Hrizantemo, smiri se!

Ne može, eto, čak ni da spava! I toga časa, iza njenih sklopljenih kapaka, iskrснуše odnekud daleke uspomene, i Anđeliki se ukazaše neke mračne ruke, prljave, grube ruke pariskih lopova što kroz gustu noćnu tminu prelaze preko prozora, režući staklo nevidljivim dijamantom.

Ona skoči iz postelje. Da, to je bilo na delu. Zvuci su dopirali sa strane gde se nalazi prozor. Lopovi!

Srce joj je tuklo tako žestoko da više ni sama nije čula njegove tupe, ubrzane otkucaje. Hrizantema joj se ote i poče prodorno da laje. Ona je uhvati i gotovo uguši ne bi li je učutkala. Kad je ponovo uspela da oslušne, imala je utisak da je neko u sobi. Čula je kako lupaju prozorska okna. Ti neki „oni“ su ušli.

– Ko je to? – povika ona, više mrtva nego živa.

Niko joj nije odgovorio, ali čula je korake kako se približavaju njenoj postelji.

„Moji biseri...“; pomisli ona.

Ona ispruži ruku i zahvati punu šaku bisera. Gotovo istog časa oseti zagušljiv pritisak teškog prekrivača. Čvornovate ruke je dohvatiše i onesposobiše, dok je neko užetom pokušavao da je veže. Koprčala se kao jegulja, a kad je nekako opet došla do daha, povika:

– Upomoć! Upo...

Dva debela palca pritisnuše joj uto grlo, i njen krik utihnu. Gušila se. Činilo joj se da joj crvene munje svitkaju pred očima. Histerično kevtanje oštrodlakog pinča sad kao da je dopiralo iz sve veće i veće daljine...

„Umreću“, pomisli ona, „udaviće me razbojnik! O, kako je to glupo! Filipe! Filipe!“

A onda sve prekri tama.

Kad je ponovo došla svesti, mlada žena oseti kako joj nešto klizi između prstiju i pada na kameni pod, kao neke kuglice.

– Moji biseri!

Umrtnjena sva, ona se nagnu preko ivice slamarice na kojoj je ležala, i ugleda nisku ružičastih bisera. Mora da ju je sačuvala u stisnutoj pesnici

kad su je podigli i doneli na ovo nepoznato mesto. Anđelika je unezvereno preletala pogledom preko prostorije. Nalazila se u nekoj vrsti ćelije u koju je rana jutarnja magla lagano ulazila kroz prozor u obliku širokog luka s rešetkom, nadmećući se sa svetlošću uljane lampe koja je stajala u jednom udubljenju u zidu. Od nameštaja su tu bili jedan sto i tronožac, kao i jedan loš krevet, sačinjen od drvenog rama i strunjače.

„Gde sam ja to? U čijim rukama? Šta li to hoće od mene?“

Bisere joj nisu bili ukrali. Ruke joj više nisu bile vezane, ali isti onaj pokrivač i dalje je bio prebačen preko njene lagane spavačice od ružičaste svile. Anđelika se sagnu, uze ogrlicu pa je i nesvesno okači oko vrata. A onda se predomisli pa je skide i gurnu pod jastuk.

Napolju se oglasi zvono, kao da se srebro preлива. Uzvratu mu drugo. Anđelikin pogled zastade na malom krstu od crnog drveta, ukrašenom grančicom zimzelena, koji je visio na sveže okrečenom zidu.

„Manastir! U manastiru sam...“

Pažljivo oslušujući, uspela je da čuje daleke odjeke orgulja i glasova što pevaju psalme.

„Šta sve ovo znači? O, bože, ala me boli grlo!“

Ostala je tamo jedan trenutak, ničice ležeći, nepovezanih misli, pokušavajući sebe da ubedi da je sve to samo jedan loš san i da će se u jednom trenutku probuditi iz tog besmislenog košmara.

Pridigla se u krevetu začuvši bat koraka u hodniku. Muških koraka. Možda je to njen otmičar? A-ha! Neće ona njega pustiti da ode a da joj prethodno sve ovo ne objasni. Ne boji se ona tih bandita ni najmanje. Skrenuće mu pažnju, bude li to potrebno, da je kralj prosjaka, Drvenguzi, jedan od njenih prijatelja.

Stali su ispred vrata. Ključevi se okrenuše u bravi, i neko uđe unutra. Anđelika se zgranu shvativši ko stoji pred njom.

– Filipe!

Ni u najluđem snu ne bi joj na pamet palo da će se na vratima pojaviti njen muž. Taj Filip, koji se u prethodna dva meseca, koliko je ona u Parizu, nije udostojio ni nakratko da joj navrati u posetu, pa makar i iz puke učtivosti, kao da se i ne seća da ima ženu.

– Filipe! – ponovi ona. – O, Filipe, kakva sreća! Dolazite da me izbavite odavde?

Nešto ledeno i neobično na plemićevom licu istog časa zatre polet koji ju je terao da mu potrči u zagrljaj.

On je stajao na vratima, u onim visokim belim kožnim čizmama, veličanstven u prsluku od mišje sive jelenske kože prošarane srebrom. Po okovratniku od venecijanske čipke padale su, brižljivo raspoređene, lokne njegove plave perike. Šešir mu je bio od sivog baršuna s belom perjanicom.

– Kako se osećate, gospođo? – upita on. – Dobrog ste zdravlja?

Pomislio bi čovek: kao da su se u nekom salonu sreli.

– Ja... ja ne znam šta me je snašlo, Filipe – promuca Anđelika, potpuno smetena. – Napali su me u mojoj sobi... Oteli me i doveli ovamo. Možete li mi objasniti koji je to bednik počinio ovo zlodelo?

– Vrlo rado. Bio je to La Violet, moj glavni sobar.

– ...?

– Po mom naređenju – dovrši on učtivim tonom.

Anđelika poskoči. Istina je ošinu poput munje.

U spavaćici, ona onako bosa potrča po hladnom kamenom podu do prozora, pa se grčevito uhvati za gvozdene rešetke. Razdanilo se bilo, počinjao je lep letnji dan, dan kada će kralj i njegov dvor krenuti u lov na jelene po šumi Fos-Repoz. Ali gospođa Plesi-Belijer u tom lovu neće učestvovati. Ona se okrenu, potpuno izvan sebe.

– Uradili ste to da biste me sprečili da idem u lov s kraljem!

– Kako ste vi samo pametna jedna žena!

– Zar ne znate da mi Njegovo veličanstvo nikada neće oprostiti ovu bezočnu nepristojnost, da će me vratiti u unutrašnjost?

– Upravo mi je to i bio cilj.

– O! Pa vi ste čovek... đavo.

– Stvarno? Znate li da niste prva žena koja me je počastila tim milim komplimentom.

Filip se smeja. Njegova inače ćutljiva priroda kao da nije mogla da odoli sad, kad je pred sobom video svoju ženu tako gnevnu.

– Pa i nisam vam ja, na kraju krajeva, bogzna kakav đavo – nastavi on. – U manastir sam vas zatvorio zato da biste mogli da se obnovite u duhu molitve i samokažnjavanja. Ni Bog sâm tu neće imati šta da prigovori.

– A koliko bi vremena to moje ispaštanje trebalo da traje?

– Videćemo! Videćemo... Najmanje nekoliko dana.

– Filipe, ja... Mislim da vas mrzim.

On se nasmeja, od srca, otkrivajući bele, besprekorne zube u okrutnom grču.

– Divni ste kad mi tako uzvraćate. Zaista вреди se sporečkati s vama.

– Sporečkati! I mi smo se sad po vama – sporečkali? Ovo je provala! Otmica! A kad pomislim samo da sam vâs zvala u pomoć kad je onaj grubijan hteo da me pridavi...

Filip se sad više nije smejao, već se namršti, pa joj priđe da izbliza pogleda modre tragove oko njenog vrata.

– Gle, boga ti! Obešenjak je malčice prekardašio. Ali ni najmanje ne sumnjam da ste mu vi zadali velike muke, a to je dečko koji na pameti ima samo jedno: kako da izvrši zapovest. Ja sam mu naložio da ceo taj poduhvat izvede što je moguće neprimetnije, kako ne bi privukao pažnju vaših ljudi. Ušao je na vrata u dnu vašeg staklenika. No, nema veze, idući put ću mu reći da ne bude toliko nasilan.

– Što znači da je za vas i taj „idući put“ već izvestan?

– Dok god ne budete ukroćeni, da. Dok god stojite visoko podignute glave, dok god mi drsko odgovarate, dok god tražite načine da se oglušite o moju volju. Ja sam kraljev veliki lovnik. Navikao sam da krotim divlje kuje. Na kraju mi svaka liže ruku.

– Radije bih umrla – reče Anđelika divlje. – Pre ćete me ubiti.

– Ne. Više bih voleo da vas učinim svojom robinjom.

I on se zagleda u nju onim plavim očima, te Anđelika skrenu pogled, ne mogavši više to da podnese. Ovaj njihov megdan biće, po svemu sudeći, žestok, ali nagledala se ona već takvih. Opet mu je prkosila:

– Vi ste, cenim, preterano ambiciozni, gospodine. A ja bih zaista želela da znam čemu nameravate da pribegnute kako biste postigli taj cilj?

– O, imam ja raznih sredstava na raspolaganju – reče on s grimasom na licu. – Mogao bih, na primer, da vas zatvorim. Šta biste rekli vi na to, da se ovaj vaš boravak ovde malo produži? Ili... mogao bih od sina da vas razdvojim.

– Ne biste vi to učinili.

– A zašto ne bih? Mogao bih da vam uskratim hranu, da vam daju tek toliko da preživite, pa da na kraju morate da me molite za parče hleba...

– Pričate gluposti, dragi moj. Moja imovina je samo moja.

– Te stvari se već daju udesiti. Vi ste žensko. Mužu pripadaju sva prava. Nisam ja toliko glup da jednog dana ne pronađem načina da vaš novac prebacim na svoje ime.

– Ja ću se braniti.

– Ko će hteti da vas sasluša? Iskazali ste sposobnost, i ja vam to priznajem, da pridobijete kraljevu naklonost. Ali posle ovog vašeg današnjeg ispada, bojim se, bogme, da na nju više ne možete da računate. I s tim vas, evo, i napuštam i prepuštam vašim razmišljanjima, jer svakako želim da budem tamo kad krene hajka. A vi, držim, nemate više ništa da mi kažete?

– Imam. Mrzim vas iz dna duše!

– Nije to još ništa. Jednoga dana molićete za smrt, samo da se mene oslobodite.

– A šta ćete vi time dobiti?

– Zadovoljstvo osvete. Ponizili ste me kao što niko nikad nije, ali zato sad ja hoću vas da vidim kako plaćete, kako preklinjete za milost, hoću da vidim kako se pretvarate u krpu, u poluludu nesrećnicu.

Anđelika slegnu ramenima.

– Kakva slika! A što, kad smo već kod toga, ne bismo prešli u salu za mučenje, pa usijano gvožđe na tabane, pa na konja, ruke i noge da mi lomite?

– Ne... Ne bih ja dotle išao. Biće da ipak nisam neosetljiv na lepotu vašeg tela.

– Stvarno? Nikad to ne bih rekla. Vi to tako slabo pokazujete.

Filip, koji je stajao već kraj vrata, okrenu se sad, poluotvorenih očiju.

– A vi se to meni žalite, draga moja? O, lepog li iznenađenja! Jesam li vam nedostajao? Cenite da nisam dovoljno žrtvovao na oltar vaših draži? Pa zar nema već sijaset tih ljubavnika koji će joj se diviti, nego dođe dotle da žena divljenje traži od svog muža? A ja sam baš imao utisak da vama nekako nisu prijale obaveze koje sobom nosi prva bračna noć nego, rekoh sebi, ko zna, možda si se prevario...

– Pustite me, Filipe – reče Anđelika, koja ga je sa strepnjom gledala kako joj se približava.

Osećala se golom i razoružanom u toj tananoj spavaćici.

– Što vas više gledam, teže mi je da vas pustim – reče on.

I Filip je obgrli i privi uza se. Ona je drhtala, a užasna želja da brizne u nervozan plač steže joj grlo.

– Pustite me. O, preklinjem vas, pustite me.

– Obožavam da vas slušam kako molite.

I on je podiže kao pustenu lutku, pa je baci na monašku slamaricu.

– Filipe, da li vam je makar na tren palo na pamet da se nalazimo u jednom manastiru?

– Pa šta onda? Ne mislite valjda da ste posle dva sata boravka u ovom pobožnom pribežištu stekli pravo da ponesete zavet čednosti? Uostalom, kakve to ima veze. Ja sam oduvek više nego išta voleo da silujem monahinje.

– Vi ste najodvratnija osoba koju poznajem!

– A ja kažem da vaš ljubavni rečnik svakako nije od onih najnežnijih – reče on dok je otkopčavao svoj prsluk. – Ne bi vam kruna pala s glave da počnete češće da zalazite u salon lepe Ninon. I dosta je bilo prenemaganja, gospođo. Vi ste me sami opomenuli da – sva sreća, uostalom – imam određene dužnosti prema vama koje treba da izvršim, što ću ja i učiniti.

Anđelika sklopi oči. Već je bila odustala od svakog otpora, budući da je iz iskustva znala koliko bi to moglo da je košta. Pasivna i prezriva, podlegla je tom mučnom zagrljaju koji je u sebi doživljavala kao kaznu. Dovoljno joj je, razmišljala je ona, bilo da zamišlja sve nesrećno udate žene – a bog sveti zna koliko ih broji ta legija – koje će se samo prepustiti, razmišljajući o svojim ljubavnicima, ili izgovarajući molitve, dok trpe dodire debeljušnih

pedesetogodišnjaka s kojim su se spojile voljom svojih očeva, vođenih određenim interesima. Sve to, očigledno, nije važno i za Filipa. Niti je njemu bilo pedeset godina, niti je bio debeljušan, a mora se reći i to da je upravo ona, Anđelika, sama htela da se uda za njega. Mogla je, tako, sad da grize sebi nokte do mile volje. Prekasno je bilo za sve. Morala je da se pomiri s tim i da prizna gospodara koji joj je dat. A on je bio siledžija, kome žena ne predstavlja ništa drugo nego predmet pomoću kojeg će on, ne tragajući ni za kakvim nijansama, doći do telesnog zadovoljenja. Ali beše to, ipak, siledžija čvrst i gibak, u čijim je rukama teško bilo prepustiti se mislima ili u glavi očitavati *Očenaš*. Taj je u pustolovinu jurišao galopom, kao ratnik koji čvrsto upravlja svojom željom, a već je, sred silnog ushita i nasilja koje donose večeri provedene na bojnopolju, izgubio naviku da se podaje osećanjima.

Pa ipak, upravo u trenutku kada će je napustiti, on načini jedan lagan pokret, za koji će ona kasnije pomisliti da ga je sanjala; položio je ruku na plegli vrat mlade žene, na mesto gde su grubi slugini prsti ostavili modrikaste tragove, i tu zastao jedan trenutak, kao da je, jedva osetno, miluje.

Ali trenutak kasnije već je stajao, odmeravajući je zloradim, podrugljivim pogledom.

– Bogami, lepa moja, čini mi se da ste se već malo opametili. Kao što sam vam i rekao da će biti. Uskoro ima ovde da mi puzite. U međuvremenu, želim vam prijatan boravak u ovom zdanju debelih zidova. Možete ovde da plaćete, da urlate i kunete koliko vam srce ište. Niko vas neće čuti. Monahinje imaju naređenje da vam donose da jedete, ali neće vam dozvoliti nogom da kroćite napolje. One su inače na glasu da umeju vrlo dobro da se snađu u ulozi tamničarki. Niste vi jedina koja prinudno boravi u ovom manastiru. Pa, uživajte, gospođo! Ne bi me začudilo da naveče čujete rógove dok ovuda bude prolazila kraljevska svita u lov. Naložiću da se trube oglase vama u čast.

I on izađe, podrugljivo se smejući. Odvratan je bio taj njegov smeh. Jedino je tada on i umeo da smeje – kad se sveti.

Kad je Filip otišao, Anđelika je dugo ostala nepomična, umotana u grub pokrivač na kojem se još osećao miris muškarca, mešavina esencije jasmina i nove kože. Umorna je bila i obeshrabrena. Noć provedena u teskobi, sve skupa s tom razdraženošću izazvanom svađom, iscrple su je, živčano i lako je podlegla zahtevima svoga muža. Ovako napastvovana, nije više imala snage; telo joj je tonulo u gotovo prijatnu obamrlost. Neka mučnina, koliko nenađana toliko i nepredvidiva, navali joj na usta, i ona se nekoliko časaka, dok joj je znoj izbijao po čelu, borila s nekom neshvatljivom slabošću. Klonuvši na slamaricu, osetila se utučenijom no ikada. Ta malaksalost predstavljala je, međutim, pravu potvrdu svih onih simptoma pred kojima je ona već punih mesec dana zatvarala oči. Ali sada je morala s njima da se suoči. Užasna prva bračna noć koju je provela u zamku Plesi-Belijer, a koje nije mogla ni da se seti a da ne pocrveni od stida, ipak je urodila plodom. Anđelika je bila trudna. Nosila je dete Filipovo, nosila je dete tog čoveka koga je mrzela i koji se bio zakleo da će joj se osvetiti i da će je mučiti dok je ne otera u ludilo.

Načas se Anđelika oseti iznemoglo, i obuze je iskušenje da digne ruke od svega, da odustane od borbe. Sustiže je uto san. Spavati! Posle toga će joj se i hrabrost vratiti. Ali nije ovo bio trenutak da se spava. Posle će biti prekasno. Ona će izazvati kraljev bes, a onda će joj zauvek biti zabranjen pristup ne samo Versaju već i Parizu.

Ona ustade, otrča do vrata od masivnog drveta, pa poče po njima da lupa pesnicama, ne hajući za to da li će kožu s ruku da odere, i tako je vikala, urlala:

– Otvorite! Pustite me odavde!

Sunčevi zraci nadirali su sada u ćeliju. U tom trenutku kraljevske zaprege već su se okupljale pred dvorom, a kočije sa zvanicama iz Pariza pristizale ka kapiji Sent-Onore. Jedino se Anđelika neće pojaviti na dogovorenom mestu u zakazano vreme.

– Moram da stignem! Moram da stignem! Ako se sad od kralja otuđim, izgubljena sam. Filip će jedino od kralja zazirati. Moram se priključiti kraljevskoj sviti u lovu, pa šta košta nek košta!

– Nije li Filip pominjao rógove koje ću moći da čujem odavde? To znači da sam u nekom manastiru u okolini Versaja, zar ne? O, moram po svaku cenu da izađem odavde.

Ali to što se vrtela po svojoj ćeliji nije joj moglo doneti nikakvo rešenje. Konačno bat teških klompi odjeknu u hodniku. Anđelika se ukoči, puna nade, a onda se vrati do skromne postelje, pa se opruži po njoj, potrudivši se da na lice vrati što bezazleniji izraz. Uto se veliki ključ okrenu u bravi, i u prostoriju uđe jedna žena. Nije to bila monahinja, već sluškinja s velikom kapom od perkala na glavi, u haljini od parheta. Nosila je poslužavnik.

Ona progunđa jedno „dobar dan“, ne hajući za uljudnost, pa poče stvari s poslužavnika da raspoređuje po stolu. A nije donela bogzna šta. Bocu s vodom, činiju iz koje se širio praznjikav miris sočiva sa slaninom i jednu zemičku.

Anđelika je ljubopitljivo posmatrala sluškinju. Biće joj to, možda, jedini dodir sa spoljnim svetom za ceo taj dan. Valjalo je iskoristiti priliku. Devojka, očigledno, nije bila od onih krupnih seljanki kakve se obično mogu sresti gde čiste po manastirima. Bila je, štaviše, lepa, krupnih crnih očiju punih vatre i gneva, a po načinu na koji je njihala bokovima moglo se štošta zaključiti o tome čime se ranije bavila. Iskusno Anđelikino oko tu se nije moglo prevariti, a njen utisak samo se dodatno učvrstio kad je čula psovke koje se devojci oteše kad joj je kašika pala s poslužavnika. Bila je to, bez sumnje, jedna od najprilježnijih sluškinja Njegovog veličanstva Kera Velikog, kralja podzemlja.

– Zdravo, sestro – šapatom joj se obrati Anđelika.

Žena se trgnu kao oparena, i oči joj zasjaše kad joj Anđelika pokaza znak raspoznavanja među pariskim prosjacima.

– Vid' sad! – uskliknu ona povrativši se od zapanjenosti. – Vid' boga ti! Ma, ni u snu ne bih... Rekoše mi da si prava markiza. Pa dobro sad! Sirotice moja, i tebe su, znači, smantale one prostačine iz družine Svetog sakramenta? Kad ne ide – ne ide, a! Dok ti te zlosrećne ptičurine čuče nad glavom, ne možeš na miru da radiš svoj posô!

I ona dođe, pa sede podno slamarice na kojoj je ležala zatvorenica, prekrivši izazovno poprsje sivim vunanim šalčetom.

– Šest meseci kako čamim u ovom brlogu. Ovde me seci ako lažem! Milina jedna što si ovde. Malo i ja sebi da nađem rasonodu. U kom kraju radiš?

Anđelika načini neodređen pokret rukom:

– Malo ovde, malo tamo.

– A ko ti je „tata“?

– Drvenguzi.

– Ker Veliki! More, lepojko, fino si mi ti zbrinuta. Za jednu početnicu, imaš, bogme, čemu da se nadaš. Jer ti jesi početnica, tu nema zbora. Nikad te u životu nisam videla. Kako se zoveš?

– Lepa Anđela.

– A ja sam Nedeljka. Da, nadenuše mi to ime zbog moje osobenosti. Ja ti, naime, samo nedeljom radim. Ta mi je zamisao pala na pamet zato što nisam htela da radim kao sav ostali svet, a zamisao mi je bila dobra, veruj na reč. Dobro sam ja to sebi sve bila udesila. Samo sam oko crkava šetala. I da ti kažem, svi oni što nisu baš bili sasvim odlučni dok su ulazili, bar su imali dovoljno vremena da razmisle dok se unutra mole. Lepa devojka posle jedne dobre mise, što da ne? Tako sam ja dobijala i više mušterija nego što sam stizala da zadovoljim. Ali kakvu su onda larmu nadigle one torokuše i licemeri! Pomislio bi čovek da zbog mene jedne ceo Pariz preskače misu! O, koliko su se samo trudili da me uhapsu! Do skupštine su terali, samo da me zatvore. Nisu to nikakvi vernici, to su sluge đavolje. Al' da su jaki, jaki su. I eto gde sam završila. Kod avgustinki iz Belvija. Sad je na mene došô red da pevam večernje. A ti, šta je s tobom bilo?

– Jedan zaštitnik 'teo da me zadrži za sebe. Ja ga motala oko malog prsta, silne pare na mene potrošio, a onda – mušmule! Prestô da mi dolazi. A pritom odlučio da mi se osveti, pa me poslô u manastir dok ne promenim mišljenje.

– Ala ima gadnog sveta, vala baš – uzdahnu Nedeljka podižući oči ka nebu. – A taj tvoj prijatelj je uza sve i cicija teška. Slušala sam ovim ušima dok je pregovarao s nastojnicom oko cene tvog boravka ovde. Dvadeset

talira, ne više, isto kô za mene što plaća družina Svetog sakramenta, samo da ja ovde čamim iza brave. Za taj novac sleduju ti samo pasulj i bob.

– Pokvarenjak jedan – povika Anđelika, kojoj ova poslednja pojedinost pade kao so na ranu.

Može li se zamisliti osoba ogavnija od tog Filipa! Ogavan i, pritom, škrt. Prodao ju je kao poslednju uličarku!

Ona uhvati Nedeljku za ruku.

– Slušaj! Moraš odavde da me izvučeš. Imam ideju. Pozajmićeš mi svoju odeću i pokazati mi kako da dođem do izlaza.

Ova se uzjoguni:

– Ma idi, molim te! A kako da ti pomognem da izađeš kad ni ja sama odavle ne mogu da se izvučem?

– Nije to isto. Tebe opatice poznaju ovde. Odmah bi te uočile. Mene još niko nije video izbliza, izuzev nastojnice. Sve i da me neka prepozna u hodniku, mogu bilo šta da im napričam.

– U pravu si – priznade Nedeljka. – Ovamo si stigla uvezana kao kobasica. A i još je bio mrkli mrak. Pravo su te doneli ovamo gore.

– Jel' vidiš! Imam dobre izgleda da uspem. Brzo, daj mi tu suknju.

– Polako, markizo – progunđa devojka zlovoljno. – „Meni sve, drugima ništa“, to je tebi, šta li, geslo, valjda? A šta će od tog da dobije jadna Nedeljka, koju je ceo svet zaboravio iza ovih rešetaka? Gnjavažu, to sigurno, a možda me i bace u neku rupčagu dublju od ove.

– A ovo – reče Anđelika pa hitro zavuču ruku ispod jastuka i izvadi nisku ružičastih bisera na svetlost dana.

Pred raskošnim svetlucanjem u boji zore, Nedeljka ostade bez reči, pa se tako od nje mogao čuti samo dugačak zvižduk divljenja.

– Jel' ovo lažno, a curo? – upita ona dahćući, izbezumljena.

– Ne. Stavi ih malo na dlan. Na, uzmi. Biseri će biti tvoji ako mi pomogneš.

– Ti to zaistinski?

– Časna reč. Sa ovim ćeš, onog dana kad izađeš odavde, moći sebe da nakitiš kao princeza i da kupiš sebi nameštaj.

Nedeljka je merila gospodski nakit čas u jednoj, čas u drugoj ruci.

– I onda, jesi li odlučila?

– Dogovoreno. Ali imam ja jednu bolju ideju. Čekaj me ovde. Vraćam se.

Ona tutnu ogrlicu u duboke nabore svoje suknje, pa izađe. Odsustvo njeno potrajalo je čitavu večnost. Naposljetku se pojavi zadihana, s odoćom umotanom u svežanj ispod miške i bakarnom posudom u drugoj ruci.

– Ma, nakačila mi se ona otrovnica, sestra Ivon, uf! Malo je falilo da je oteram dođavola. Moramo da požurimo. Jer ove će uskoro da završe s mužom krava. U ovo doba žene počinju da dolaze na manastirsku farmu po mleko. Ti se obuci ovako, kao kravarka, pa uzmi lepo šerpu i jastuče, i siđi stepeništem golubarnika, sad ću da ti pokažem gde je, a kad budeš dole u dvorištu, pomešaćeš se sa ostalima i udesiti da s njima izađeš na glavnu kapiju. Ali pazi da ti se mleko ne prospe, moraš na glavi da ga nosiš i dobro da održavaš ravnotežu.

Nedeljkin plan sproveden je u delo bez ikakvih teškoća. Nepunih četvrt sata kasnije, gospođa Plesi-Belijer je, u kratkoj suknji na crveno-bele štrafte, struka utegnutog u usko crno prsluče, držeći u jednoj ruci klompe – za nju prevelike – a u drugoj ručku bakarne posude koja se opasno ljuljala, izbila na prašnjav put gonjena žarkom ambicijom da stigne do Pariza, koji se, kroz izmaglicu, nazirao daleko tamo, u dolini pred njom.

Anđelika je u dvorište farme dospela taman kad su sestre, pošto su prethodno pomuzle krave, delile poslednje zalihe mleka ženama zaduženim da ga potom odnesu do Pariza ili njegovog predgrađa.

Jedna stara monahinja, koja je nadgledala ceo taj postupak, pitala se, očigledno, odakle li dolazi ova nova, ali zato se Anđelika postarala da namakne što bezazleniji izraz lica pre nego što će na sva pitanja odgovoriti na narečju Poatua, a kako je pritom uporno pružala onih nekoliko novčića koje joj je Nedeljka velikodušno dala – monahinje je uslužiše i pustiše da ode svojim putem.

Sad je valjalo požuriti. Anđelika se našla na pola puta između Versaja i Pariza. Pošto je malo razmislila, procenila je da bi bila prava ludost zaputiti se pravo u Versaj. Kako da se pojavi pred kraljem i dvorjanima u suknjici na štrafte kakve nose prostakuše?

Bolje joj je bilo da se vrati u Pariz, da se kod kuće lepo obuče, da sedne u kočiju i u galopu, kroz šumu, sustigne hajkače.

Brzo je hodala Anđelika, ali pratio ju je utisak da nikako ne napreduje. Bosim nogama bolno je nabadala po oštrom kamenju. No kad bi nazula preširoke klompe, počela bi da se spotiče, a one bi joj spadale sa stopala. Mleko je bućkalo, jastuče klizilo s temena.

Najzad je sustigoše kola nekog kazandžije koji je išao u Pariz. Ona stade da mu maše.

– Da li biste mogli da me povežete, prijatelju?

– Drage volje, lepojko. U zamenu za jedan poljupčić odbaciću vas sve do Bogorodičine crkve.

– Na to nemojte računati. Poljupce čuvam za onog kom sam obećana. Ali daću vam ovo mleko da ponesete deci.

– Važi! Eto meni nenadanog dobitka. Penjite se, onda, devojko, lepa i pametna.

Konj je dobro kasao. U deset sati bili su u Parizu. Kazandžija je ostavi na obali reke. Posle toga je Anđelika, kao bez duše, otrčala do svoje vile, gde je švajcarski stražar umalo pao u nesvest prepoznavši svoju gospodaricu prurušenu u curetka iz predgrađa.

Još od jutra posluga se pitala kakve se to tajanstvene stvari odigravaju u toj kući. Prvo su se preplašili shvativši da im je gospodarica nestala, da bi se potom pojavio sluga gospodina Plesi-Belijera, jedan vrlo drzak i osion dugonja, koji je došao da zapleni sve konje i kočije u palati Botreji.

– Zar sve moje konje! Sve moje kočije! – ponovi Anđelika, užasnuta.

– Da, gospođo – potvrdi nadzornik Rože, koji je upravo bio pristigao.

On obori pogled, zbunjen što gospodaricu vidi u tom prslučetu, s belom kopicom na glavi, baš kao da ju je video голу golcatu.

Anđelika prikupi svu hrabrost.

– Nije ni važno! Obratiću se za pomoć prijateljici. Jasmina, Tereza, požurite. Moram da se okupam. Pripremite mi lovački prsluk. I neka mi pripreme nešto da prezalogajim i jednu bocu vina.

Razgovetan zvuk sata, koji je objavljivao podne, trgnu Anđeliku.

„Bog sveti zna koji će izgovor Filip smisliti da Njegovom veličanstvu objasni moje odsustvo! Reći će možda da sam uzela purgativ i da ležim u krevetu morena teškom mučninom... U stanju bi on bio i tako nešto da učini, životinja! A ovako, bez kočije, bez konja, hoću li uspeti da stignem pre zalaska sunca? Prokleti Filip!“